

COLLEGEVOORSTEL

Steller advies:

Marlein Smith

Afdeling en team:

Ruimte, Ruimtelijke ontwikkeling

Zaaknummer:

453754

Portefeuillehouder:

Karin Scholten

Aukje Treep-van Hoeckel

Liesa van Aalst-Veldman

Osman Suna

Datum:**Onderwerp:**

Startnotities omgevingsprogramma's Wonen, Mobiliteit, Werken,
Water, Energie en Groen

Openbaar

Is geheimhouding aan de orde?

Nee

Afgestemd met:

Financiën

Communicatie

Advies

1. Kennis te nemen van startnotities Wonen, Mobiliteit, Werken, Water riolering en klimaatadaptatie, Energietransitie en Groen en landschap;
2. Het plan van aanpak, zoals aangegeven in hoofdstuk 4 van de startnotities, vast te stellen;
3. De zes startnotities ter vaststelling aan te bieden aan de raad door middel van bijgevoegd raadsvoorstel en -besluit;
4. De raad voor te stellen een budget van € 385.000 voor het opstellen van de omgevingsprogramma's Werken en Groen en landschap en voor de integrale regievoering beschikbaar te stellen.

Aanleiding

Eind 2021 is de Omgevingsvisie Soest en Soesterberg 'Stap voor Stap ver komen' door de gemeenteraad vastgesteld. In de visie staan (op hoofdlijnen) de ambities, doelen en uitdagingen van de gemeente voor de komende jaren. De belangrijkste ruimtevragers in onze gemeente zullen de Omgevingsvisie de komende jaren verder in moeten kleuren. Daarom bereiden wij in samenhang de omgevingsprogramma's Wonen, Mobiliteit, Werken, Water, Energie en Groen en voor. In samenhang omdat voor elk van deze programma's geldt dat er in meer of minder mate een (in)directe afhankelijkheid is met de andere programma's. De uitwerking in omgevingsprogramma's draagt tevens bij aan het herstellen van de uit de Taskforce Wonen gebleken lacune, namelijk dat sommige kaders ontbreken, verouderd of soms zelfs strijdig zijn. Daarmee dragen deze zes omgevingsprogramma's bij aan ruimtelijke ontwikkelingen. Naast deze zes thematische programma's waar we nu mee starten, worden er ook gebiedsprogramma's opgesteld. Deze volgen een eigen traject.

Bij de vaststelling van de Omgevingsvisie is afgesproken dat, voordat de uitwerking in een omgevingsprogramma plaatsvindt, de gemeenteraad eerst een startnotitie vaststelt. Een startnotitie beschrijft op welke wijze (hoe) de opdracht, aan de hand van de probleemstelling, doelstellingen, kaders en opdrachtformulering, concreet uitgewerkt wordt.

Beoogd resultaat

Met het vaststellen van de zes startnotities door de gemeenteraad staat vast hoe de opdrachten verder worden uitgewerkt in zes samenhangende omgevingsprogramma's.

In deze omgevingsprogramma's geven we aan hoe we de opgaven en doelstellingen invullen en bereiken. Daarbij stellen we onder meer waardenkaarten op en brengen we 'De Natuurlijke Aard' van Soest in beeld. Dit leidt tot samenhangende keuzes in beleid en in te nemen maatregelen en projecten.

De startnotities zijn kaderstellend, bedoeld voor een nadere beleidsmatige inkadering. Doel van de kaderstellende startnotitie is immers dat de raad aan de voorkant de (door college voorgestelde) nadere kaders toetst. Strijdigheden in kaderstellingen zijn in beeld gebracht en de raad heeft aangegeven hoe hier mee om te gaan.

In de startnotities is ook een Plan van Aanpak opgenomen hoe tot de opstelling van de omgevingsprogramma's te komen. Onderdeel hiervan is een participatietraject. In de startnotities is vastgelegd hoe de participatie (op hoofdlijnen) plaatsvindt.

Argumenten

1.1 Uitvoering geven aan de raadsopdracht bij de omgevingsvisie voor het opstellen van omgevingsprogramma's.

In de raadsopdracht bij de Omgevingsvisie 'Stap voor stap ver komen' is aangegeven dat voor de thema's Wonen (woningbouwlocaties na 2030),

Mobiliteit en Water, riolering en klimaatadaptatie omgevingsprogramma's opgesteld moeten worden. Daarbij is aangegeven dat voor elk programma eerst een startnotitie wordt opgesteld die door de raad wordt vastgesteld.

1.2 Raadsopdracht behoeft verbreding gelet op de samenhang tussen de verschillende ruimtevragers

Alle instrumenten van de Omgevingswet sturen, zoals de wetgever dat zegt, op 'beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving'. Bijna alle beleidsvelden waar we als gemeente mee te maken hebben, hebben wel een raakvlak met de fysieke leefomgeving. De bedoeling is om de ruimtelijke component van al die beleidsvelden in samenhang te benaderen. Omdat de zes voorliggende omgevingsprogramma's grote ruimtevragers zijn, pakken wij deze programma's integraal en gelijktijdig op.

2.1 Vaststellen van het onderdeel Plan van Aanpak is aan het college

Het onderdeel 'Plan van Aanpak' heeft alleen betrekking op de uitvoering en omvat geen nadere kaderstelling. Daarom is dit onderdeel ter vaststelling voor college en ter informatie aan de raad.

3.1 Vaststellen startnotities is aan de raad

In de raadsopdracht bij de omgevingsvisie hebben we afgesproken dat de raad de startnotities vaststelt.

4.1 Budget nodig voor het opstellen van de omgevingsprogramma's Werken en Groen en landschap

Voor het opstellen van de programma's Werken en Groen en landschap is geen budget beschikbaar binnen de huidige begroting. Er is geen budget voor het uitvoeren van de noodzakelijke onderzoeken en het opstellen van de beleidsstukken. In tegenstelling tot een aantal andere programma's is er geen budget in 2022 aangevraagd.

Ook voor de participatie is geen budget beschikbaar. Wel zijn de kosten voor participatie deels te spreiden over de zes programma's, omdat sommige kosten (zoals het vervaardigen van kaarten en kosten gezamenlijke participatie) voor alle programma's gecombineerd kunnen worden.

4.2 Budget nodig voor regievoering

Om de programma's in samenhang en integraal op te stellen is het wenselijk dat een regievoerder wordt aangesteld. Ook heeft de regievoerder de taak om te sturen op het proces en de planning.

Kanttekeningen

1. Bij de opstelling van de programma's volgen we de door de raad vastgestelde kaders en beschouwen deze als richtinggevend. Daar waar kaders strijdig zijn, is het coalitieakkoord leidend. Stel dat dit leidt tot aanscherping/aanpassing van kaders, dan komen we bij uw raad terug voor vaststelling.
2. De voorgestelde planning van de omgevingsprogramma's is ambitieus. Enige vertraging in de analyse-fase leidt tot vertraging van de participatie. Deze is dan niet meer voor de zomervakantie te organiseren. Dit leidt tot een vertraging van minimaal 3 maanden ten opzichte van de huidige planning.
3. De raad stelt in beginsel de omgevingsprogramma's niet vast. In lijn met de Omgevingswet stelt het college de omgevingsprogramma's vast. Gelet op de huidige verwachte inwerkingtreding van de Omgevingswet op 01-01-2024 is die besluitvorming aan het college. Indien de inwerkingtreding van de Omgevingswet wederom wordt uitgesteld, zal de besluitvorming mogelijk door de gemeenteraad plaatsvinden.

Kosten, baten, dekking

Kosten

Voor het opstellen van de omgevingsprogramma's is voor vier programma's budget beschikbaar – deels reeds in 2022 aangevraagd en toegekend. Echter voor het opstellen van de programma's Werken en Groen en landschap is dit niet het geval. Benodigd budget is geraamd op € 185.000 voor Werken en € 140.000 voor Groen, voor het opstellen van de programma's. Daarnaast is € 60.000 nodig om een integrale regievoerder aan te stellen. Het betreft in alle gevallen incidentele kosten.

Kosten voor het uitvoering geven aan de programma's komen in de omgevingsprogramma's aan de orde.

Baten

Niet van toepassing

Dekking

Voor deze incidentele kosten is geen dekking in de begroting. Deze kosten worden opgenomen in de voorjaarsnota 2023.

Aanpak/evaluatie

Na vaststelling van de startnotities starten we met de analysefase. In deze fase worden onderzoeken uitgevoerd. Deels parallel aan deze fase vindt participatie plaats. We brengen in beeld wat inwoners (waaronder ook jongeren), ondernemers, belangenverenigingen en andere belangrijke stakeholders vinden van de thema's wonen, werken, mobiliteit, water, energietransitie en groen in Soest. Zie daarover paragraaf 4.4 van de startnotities.

In de volgende fase, de ontwerpfase, stellen we een conceptprogramma voor de zes thema's op. Dat doen we op basis van de kaderstelling en de opdracht uit deze startnotitie, aangevuld met de informatie die we verzamelen in de analyse en uit de participatie. Voor een aantal programma's stellen we ook een uitvoeringsprogramma op. Dit wordt een actieplan met concrete maatregelen om de doelstellingen die in het omgevingsprogramma staan te realiseren.

De concept-omgevingsprogramma's worden conform de wettelijke procedure (Omgevingswet) ter inzage gelegd in de zienswijzeprocedure. Tot slot vindt de besluitvorming van de omgevingsprogramma's plaats door het college.

Parallel aan de zienswijzenprocedure consulteren we de gemeenteraad in december 2023 over de ontwerpprogramma's, voordat het college van burgemeester en wethouders deze vaststelt. In maart 2024 komen we indien nodig terug bij de gemeenteraad voor vaststelling van onderdelen. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn als het niet lukt om een programma binnen de nu voorgelegde, inclusief financiële, kaders te ontwikkelen en daarop aanpassingen nodig zijn.

Participatie

Van inwoners (waaronder ook jongeren), belangenverenigingen en andere belangrijke stakeholders horen we graag welke knelpunten zij zien en welke oplossingen daarbij horen. Daarnaast maken we ook graag gebruik van de ideeën van de mensen voor en met wie we dit allemaal doen. De participatie zetten we integraal op, voor alle omgevingsprogramma's tegelijk, omdat het traject tegelijk loopt en we deze zo optimaal mogelijk met elkaar willen verweven. Neemt niet weg dat de stakeholders per programma deels zullen verschillen, waardoor er voor specifieke doelgroepen aparte bijeenkomsten nodig zullen zijn. Het voorstel is om een extern bureau in te schakelen voor het uitwerken en uitvoeren van de participatie. Vanuit de gemeente begeleidt de afdeling communicatie het traject. In de startnotitie is het participatietraject verder uitgewerkt in paragraaf 4.4.

Communicatie

Via de reguliere communicatiekanalen (website en persbericht) communiceren wij over de vaststelling van de startnotities.

Voor de communicatie rondom de op te stellen omgevingsprogramma's wordt een communicatieplan opgesteld. Zie daarover paragraaf 4.8 van de startnotities.

Tijdens een informatiebijeenkomst in september 2023 presenteren we de uitkomsten van de analysefase en de participatiefase aan de gemeenteraad.

Bijlagen

Collegevoorstel Startnotities omgevingsprogramma's Wonen, Mobiliteit, Werken, Water en Energie.docx (original), Raadsbesluit Startnotities omgevingsprogramma's Wonen, Mobiliteit, Werken, Water en Energie.docx (original), Raadsvoorstel Startnotities omgevingsprogramma's Wonen, Mobiliteit, Werken, Water en Energie.docx (original)
